

QuickScan Emmastraat 9 te Haaften

Oriënterend onderzoek in het kader van de Flora- en faunawet

C.J. Blom

Colofon

Status:	Concept
Project:	BE/2013/0122
Datum:	5 oktober 2013
Samensteller(s):	ing. C.J. Blom
Opdrachtgever:	D. van Ballegooij B.V., Bouwkundig Tekemburo Koningstraat 7, 4175 AE Haaften

Disclaimer

Blom Ecologie is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie.

© Blom Ecologie / D. van Ballegooij B.V., Bouwkundig Tekemburo

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Voorwoord

Voor u ligt de rapportage 'QuickScan Emmastraat 9 te Haaften'. Deze rapportage is opgesteld in opdracht van D. van Ballegooij B.V. (Bouwkundig Tekenburo). In opdracht van familie Wageningen verzorgt Tekenburo D. van Ballegooij B.V., de ruimtelijke onderbouwing van een bestemmingsplanprocedure ten bate van een woningrealisatie.

De familie Wageningen is voornemens om een woning te realiseren op de (hobby)weide ten westen van de woning aan de Emmastraat 9 te Haaften. Voor de realisatie van deze woning vinden allerhande werkzaamheden plaats die mogelijk een negatief effect hebben op beschermde flora en fauna. In het kader van de Flora en faunawet en ten behoeve van de ruimtelijke onderbouwing dient een oriënterend onderzoek uitgevoerd te worden naar de mogelijke negatieve effecten voor beschermde flora en fauna.

Tekenburo D. van Ballegooij B.V. heeft Blom Ecologie opdracht verleend om de betekenis van het plangebied voor de aanwezig beschermde soorten te beoordelen en de effecten van de voorgenomen handelingen daarop. In deze rapportage worden de bevindingen beschreven en geadviseerd hoe deze te interpreteren en in de praktijk te hanteren.

Inhoud

1 Inleiding	7
1.1 Aanleiding en doel	7
1.2 Oriënterend onderzoek (QuickScan)	7
1.3 Wettelijk kader Flora- en faunawet	8
2 Plangebied en voorgenomen ingreep	11
2.1 Gebiedsbeschrijving	11
2.2 Huidige situatie plangebied	11
2.3 Voorgenomen ingreep	12
3 Resultaten inventarisatie	13
3.1 Vaatplanten	13
3.2 Zoogdieren	13
3.3 Reptielen	13
3.4 Amfibieën	13
3.5 Vissen	14
3.6 Vlinders, libellen en overige ongewervelden	14
3.7 Vogels	15
3 Conclusies en aanbevelingen	7
4.1 Conclusies beoordeling Flora- en faunawet	17
4.2 Aanbevolen maatregelen en handelingen	17
5 Literatuur	19
Bijlagen	21

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

De familie Wageningen is voornemens om een woning te realiseren op een hobbyweide. In het kader van deze ontwikkeling vinden diverse werkzaamheden plaats; graafwerkzaamheden, toevoer materieel, allerlei bouwwerkzaamheden, transport van bouwmaterialen, enzovoorts. Na de realisatie zal er een permanent effect uitgaan door de bewoning van het pand.

De werkzaamheden hebben mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna. De initiatiefnemer is verplicht onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijk effecten van de ingreep daarop. Middels een ecologische QuickScan wordt de (potentiele) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van het plangebied voor deze soorten in kaart gebracht. Tekenburo D. van Ballegooij B.V. heeft namens familie Wageningen Blom Ecologie verzocht het plangebied te onderzoeken op aanwezige beschermde natuurwaarden en vervolgens deze te toetsen aan de effecten van de werkzaamheden.

Onderzoeksdoel

Middels dit oriënterend onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Welke, krachtens de Flora- en faunawet, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de werkzaamheden?
- Leiden de werkzaamheden, gelet op de verwachte negatieve effecten, tot overtreding van de Flora- en faunawet?

1.2 Oriënterend onderzoek (QuickScan)

QuickScan

Een QuickScan is een oriënterend onderzoek waarbij een beoordeling wordt gegeven van de aanwezigheid van flora en fauna in het plangebied, de betekenis van het plangebied voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. De QuickScan bestaat uit veldbezoek en raadpleging van externe bronnen. De QuickScan geeft uitsluitsel voor het (direct) uit kunnen voeren van de werkzaamheden, vervolgonderzoek en/of een ontheffingsaanvraag.

Veldbezoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige beschermde flora en fauna. Tijdens het veldbezoek wordt het plangebied nauwkeurig onderzocht waarbij ook gelet wordt op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Voor de inventarisatie van watergangen wordt gebruikt gemaakt van een (elektrisch) schepnet.

Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 4 oktober 2013. De inventarisatie is uitgevoerd op de planlocatie. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; regenachtig/droog, 2/8 bewolkt, 10° Celsius en windkracht 3-4 (Bft.).

Externe bronnen

Vaak zijn er al gegevens bekend over een plangebied en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door het Natuurloket (www.natuurloket.nl). Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

Flora en fauna gegevens van het Natuurloket geven een eerste indruk van de mogelijk aanwezige beschermde soorten in het plangebied. De aangeleverde gegevens van het Natuurloket zijn beschikbaar vanaf kilometerhokniveau (1 km²). Voor het oriënterend onderzoek zijn gegevens opgevraagd van het plangebied, km-hok 142-425. Tabel 1 geeft een overzicht van waarnemingen van beschermde- en/of Rode-Lijstsoorten.

Tabel 1. Overzicht van waarnemingen van beschermde- en Rode-Lijstsoorten in twee kilometerhokken waarbinnen het plangebied is gelegen. De volledigheid van het onderzoek is voor vaatplanten: onbepaald; zoogdieren: slecht; vogels: slecht/goed; amfibieën: onbepaald; vissen: slecht; reptielen: niet; dagvlinders: redelijk; libellen: redelijk. De data is aangeleverd door het Natuurloket.

Kilometerhok	Soort	Flora- en faunawet	Rode-Lijst
142-425	vaatplanten	5 soort	6 soorten
	zoogdieren	7 soorten	1 soort
	vogels	62 soorten	17 soorten
	amfibieën	6 soorten	2 soorten
	vissen	-	-
	dagvlinders	-	1 soort
	libellen	-	-

1.3 Wettelijk kader Flora- en faunawet

De Flora en faunawet beschermt ongeveer 500 kwetsbare *soorten* middels het ‘*nee, tenzij*’ principe. Daarnaast geldt voor alle in het wild levende planten en dieren en hun omgeving de *zorgplicht*. De beschermde flora en fauna zijn naar gelang hun status opgenomen in *tabel 1*, *tabel 2* of *tabel 3* van de Flora en faunawet. Alle *vogels* in Nederland hebben dezelfde beschermde status.

Soortenbescherming

De Flora- en faunawet beschermt soorten en hun leefomgeving, individuele planten en dieren zijn ondergeschikt aan het soortbelang. Het gunstig voortbestaan van de soort mag niet in gevaar komen.

Nee, tenzij

Het basisprincipe in de Flora- en faunawet is het verbod op beschadiging van beschermde planten en dieren en hun leefomgeving. Ruimtelijke ingrepen mogen niet plaatsvinden tenzij beschermde flora en fauna niet beschadigd en verstoord worden. Bij sommige ruimtelijke ingrepen is schade echter onvermijdelijk. Een wettelijke verplichte natuurtoets geeft vervolgens uitsluiting voor een vrijstelling, een ontheffingsaanvraag of een afkeuring.

Belangrijke verbodsbepalingen ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen zijn de artikelen 8 t/m 12 (Ff-wet).

Artikel 8. Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11. Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12. Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Zorgplicht

Naast de door de Flora- en faunawet beschermde diersoorten geldt voor alle in het wild levende dieren de algemene zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht nemen moet nemen voor alle in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving.

Tabel 1: Algemene soorten

Voor de algemene soorten geldt een vrijstelling bij bestendig beheer, -onderhoud en -gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen. Voor deze activiteiten geldt een algemene vrijstelling van de verbodsbepalingen in artikelen 8 t/m 12. Voor andere activiteiten dient een ontheffingsaanvraag ingediend te worden (lichte toets).

Tabel 2: Overige soorten

Voor de overige soorten geldt een vrijstelling bij bestendig beheer, -onderhoud en -gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen mits gehandeld wordt volgens een, door de minister, goedgekeurde gedragscode. Voor alle andere activiteiten dient een ontheffingsaanvraag ingediend te worden (lichte toets).

Tabel 3: Soorten Bijlage IV Habitatrichtlijn / bijlage 1 AMvB

Afhankelijk van de werkzaamheden geldt een vrijstelling met een, door de minister goedgekeurde gedragscode of een ontheffingsaanvraag (uitgebreide toets). Voor ruimtelijke ontwikkeling en –inrichting geldt altijd een ontheffingsaanvraag. Ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen wordt alleen in specifieke situaties verleend.

Algemeen geldt dat ontheffing voor ruimtelijke ontwikkelingen wordt verleend wanneer er ‘dwingende reden van groot openbaar belang’ zijn en wanneer volksgezondheid en veiligheid in het geding zijn en er sprake is van (voorkoming van) ernstige schade.

Vogels

Alle vogelsoorten in Nederland genieten dezelfde bescherming. Voor de vogelsoorten geldt een vrijstelling bij bestendig beheer, -onderhoud en –gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen mits gehandeld wordt volgens een, door de minister, goedgekeurde gedragscode. Voor alle andere activiteiten moet een ontheffing worden aangevraagd (uitgebreide toets).

De meeste vogels hebben in het broedseizoen (15 maart t/m 15 juli) een vaste rust- en verblijfplaats. De nestlocatie van een aantal (kwetsbare) vogelsoorten is het jaarrond beschermd. Ook met betrekking tot de verbodsbepalingen is vooral het broedseizoen een kwetsbare periode.

2 Plangebied en voorgenomen ingreep

2.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied is gelegen aan de Emmastraat te Haaften (figuur 1). Ten oosten van het plangebied ligt de kern Haaften (gemeente Neerijnen). Aan de westzijde grenzen enkele (hobby)weiden en de Waalbanddijk. De Crobtsche Waard en de verderop gelegen rivier de Waal begrenzen het plangebied aan de zuidwestzijde. Aan de noordzijde grenst het plangebied aan een glastuinbouwcomplex (paprikateelt).

Figuur 1. De globale begrenzing van het plangebied is donkerblauw gearceerd (Topografische dienst Kadaster, Emmen).

2.2 Huidige situatie plangebied

Het gehele plangebied bestaat uit een hobbyweide met twee (op)stallen (figuur 2). De weide is ingeplant met Engels raaigras en is volledig omrasterd. Aan de westgrens zijn over de gehele lengte van het plangebied knotwilgen aangeplant welke in jonge staat van ontwikkeling verkeren. In de weide zijn tevens een zestal hoogstam fruitbomen aangeplant welke eveneens in jonge staat van ontwikkeling zijn. In de weide worden kippen en schapen gehouden (figuur 2).

Door de beoogde nieuwbouw zal de oorspronkelijke (ecologische) situatie van het plangebied permanent veranderen.

Figuur 2 Fotografische indruk van het plangebied en de directe omgeving hiervan (©Blom Ecologie).

2.3 Voorgenomen ingreep

De werkzaamheden bestaan uit het realiseren van woning met bijgebouw (bijlage 1). Hieruit voortvloeiende werkzaamheden zijn o.a. het aanbrengen van verharding, fundering, het inrichten van een bouwlocatie en overige (af)bouwwerkzaamheden. Ten behoeve van de werkzaamheden wordt materieel en materiaal aangebracht, en vinden er transportbewegingen en allerlei bouwwerkzaamheden plaats. Alle thans aanwezige ecologische functies komen te vervallen of veranderen drastisch.

3 Resultaten inventarisatie

3.1 Vaatplanten

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde (sporen en/of delen van) beschermde vaatplanten aangetroffen. De planlocatie wordt gekenmerkt door een monocultuur van Engels raaigras. De (a)biotische omstandigheden met betrekking tot de habitatvoorkeuren en de landelijke verspreiding duiden niet op een potentiële aanwezigheid van beschermde soorten (soorten Ff-wet tabel 2 en 3).

3.2 Zoogdieren

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde (sporen en/of delen van) zoogdieren aangetroffen. Het plangebied is ongeschikt als habitat voor grote in het wild levende zoogdieren. Het voorkomen van kleine zoogdieren is mogelijk maar is onwaarschijnlijk dat het plangebied een essentiële functie vervult.

Op basis van de huidige verspreiding en habitateisen kan gesteld worden dat beschermde muizen en marterachtigen (Ff-wet; tab. 2, 3) niet voorkomen in het plangebied of de directe omgeving hiervan (Huizinga, 2011). Gezien de huidige activiteiten is de potentiële aanwezigheid van hermelijn niet van belang voor de (her)ontwikkeling van het gebied

Vleermuizen

De directe omgeving van het plangebied bestaat uit laanvormige elementen, bosschages en oppervlakte water wat geschikt foerageer- en verblijfgebied is voor vleermuizen (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011). Geen van deze elementen zijn specifiek aanwezig binnen de grenzen van het plangebied. De huidige en toekomstige inrichting van het plangebied hebben geen essentiële functie voor vleermuizen. Significante negatieve effecten voor vleermuizen kunnen worden uitgesloten.

3.3 Reptielen

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde reptielen aangetroffen. Op basis van de landelijke verspreiding en de habitatvoorkeuren kan het voorkomen van (beschermde) reptielen worden uitgesloten.

3.4 Amfibieën

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde amfibieën aangetroffen. In de directe omgeving is het voorkomen van kamslamander (*Triturus cristatus*), kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*), gewone pad (*Bufo bufo*), bruine kikker (*Rana temporaria*), rugstreeppad (*Bufo calamita*), poelkikker (*Rana lessonae*) en bastaardkikker (*Rana kl. esculenta*) bekend (Creemers & Van Delft, 2009).

De huidige situatie is geschikt voor algemene soorten amfibieën met een preferentie voor terrestrisch habitat. Binnen het plangebied zijn geen waterlichamen aanwezig, aan het einde van te bebouwen perceel is de meest nabij gelegen watergang gesitueerd (figuur 3). Het potentiële voorkomen van kamsalamander, kleine watersalamander en groene kikkers zal zich met name concentreren op de Crobsche Waard en een waterplas ten noordoosten van het plangebied. Het is aannemelijk dat minder watergebonden en algemene soorten als bruine kikker en gewone pad gebruik maken van de structuurrijke macrohabitats. De rugstreeppad is een pioniersoort, momenteel is het plangebied ongeschikt voor de soort. Door graafwerkzaamheden kan echter een geschikt habitat ontstaan (pioniersstadium). In het voorjaar (15 maart t/m 15 april) gaan de rugstreeppadden op zoek naar geschikt voortplantingshabitat. Om te voorkomen dat de rugstreeppad de planlocatie bevolkt wordt geadviseerd de werkzaamheden zoveel mogelijk buiten de periode op te starten.

Figuur 3 De watergang achter de planlocatie heeft een slechte waterkwaliteit (optisch beoordeeld) en een zeer geringe biodiversiteit.

Aangezien het plangebied aannemelijk momenteel geen betekenis heeft voor beschermde soorten van Ff-wet tabel 2 en 3 wordt aanvullend onderzoek niet nodig geacht. In het kader van de algemene zorgplicht wordt geadviseerd de werkzaamheden bij voorkeur in het overwinteringsseizoen op te starten. Gedurende de winterperiode verplaatsen amfibieën zich niet waardoor de verstoring minimaal is.

3.5 Vissen

In het plangebied zijn geen watergangen aanwezig. De aanwezigheid van vissen kan worden uitgesloten.

3.6 Vlinders, libellen en overige ongewervelden

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of overige ongewervelden aangetroffen. Het plangebied is echter wel geschikt als foerageerhabitat.

Echter het ontbreken van typische habitatkenmerken; oude bomen, typische waardplanten en oude vennetjes maakt dat het plangebied aannemelijk geen essentieel onderdeel van een mogelijk leefgebied is voor beschermde soorten.

3.7 Vogels

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek sporen en/of delen van beschermde vogels aangetroffen. Tijdens het veldbezoek zijn diverse kleine zangvogels waargenomen. Alle waarnemingen betreffen individuen van foeragerende en rustende dieren. Jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen. Omdat oude(re) en hoge bomen ontbreken worden deze ook niet verwacht.

De steenuil prefereert kleinschalige en rommelige landschapsdelen (o.a. stallen) in typisch agrarische gebieden. Steenuilen (*Athene noctua*) zijn niet waargenomen tijdens het veldbezoek. Tevens zijn geen (oude) nest(gelegenheden) en sporen zoals uitzichtposten met uitwerpselen gevonden. Door de afwezigheid van typische kenmerken is het aannemelijk dat het plangebied geen essentiële functie heeft voor de soort.

Volgens de gegevens van natuurloket (tabel 1) komen 62 vogels van de Flora- en faunawet en 17 vogels van de Rode Lijst voor binnen het kilometerhok van het plangebied. Het is echter onwaarschijnlijk dat het plangebied een essentiële functie heeft voor een groot aantal beschermde vogelsoorten en hun leefgebied. Aannemelijk betreft het hier waarnemingen uit de directe omgeving (Cropsche Waard) van de structuurrijke en grotendeels buitenstedelijke omgeving binnen het kilometerhok.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies beoordeling Flora- en faunawet

- In het plangebied komen mogelijk beschermde diersoorten van de Flora- en faunawet voor. Het is aannemelijk dat het plangebied geen essentiële functie heeft voor deze soorten. Tevens betreft het soorten waarvoor **vrijstelling** geldt **in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen**. Jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen.
- Het plangebied wordt gekenmerkt door intensief gebruik met de functie wonen, agrarisch en glastuinbouw in de directe omgeving. De ruimtelijke ingreep leidt mogelijk tot tijdelijke verstoring van algemene soorten. Beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt conform de Flora- en faunawet worden niet verwacht. **Nader onderzoek naar het voorkomen van soorten wordt niet nodig geacht.**
- Gezien het, naar verwachting, uitblijven van significant negatieve effecten leidden de werkzaamheden aannemelijk niet tot overtreding van de Flora- en faunawet. Er behoeft **geen ontheffing van de Flora- en faunawet** aangevraagd te worden.

4.2 Aanbevolen maatregelen en handelingen

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig gehandeld worden met alle voorkomende flora en fauna (algemene Zorgplicht).
- Voorkomen dat rugstreppad de planlocatie bevolkt door de werkzaamheden op te starten na de periode 15 maart t/m 15 april. Momenteel is het plangebied ongeschikt voor de soort, door graafwerkzaamheden kan geschikt pionierhabitat ontstaan. Door de graafwerkzaamheden na deze periode uit te voeren worden geen verbodsbepalingen van de Ff-wet overtreden en kunnen de werkzaamheden worden uitgevoerd.
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige¹.

¹ Het ministerie van El&I verstaat onder een deskundige persoon die; (1) Op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of (2) Als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau dat is aangesloten bij het netwerk Groene Bureaus en/of (3) Zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van soortenbescherming en is aangesloten bij de daarvoor in Nederland bestaande organisaties.

5 Literatuur

Creemers, R.C.M & J.J.C.W. van Delft (RAVON)(redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden

Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.

Huizinga, N., 2011. Werkatlas Zoogdieren van Gelderland. Zoogdieratlas.nl, Gelderland.

Limpens, H., K. Mostert en W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij.

Soortenstandaard Rugstreeppad *Bufo Calamita*, 2011. Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie, Dienst Regelingen

Websites

www.natuurloket.nl

www.telmee.nl

www.vleermuisprotocol.nl

www.waarneming.nl

Bijlagen

Figuur 1 Situatie van de te realiseren woning (bron: Tekenburg D. Van Ballegooij B.V.).